

Josu Camara: «Telebista ezinbesteko medioa da ikuskarien munduan bizitzeko»

Berak zuzentzen duen Kukubiltxo taldeak egin ditu 'Txorromorropikotaiok' saioko panpinak

Igande arratsaldetan 'Konta ditzagun gezurrak' saioren barnean hiru panpin agertzen dira: Agustin, Txorizen eta Jaun Beltza. Hiru panpin horiek Kukubiltxo talde bizkaitarrak egin ditu. Kukubiltxoren esperientzia berri horri buruz hitz egin dugu Josu Camara Kukubiltxo taldearen zuzendariarekin.

ANA I. OIARBIDE / DONOSTIA

Haur, gazte eta ez hain gazteren artean ezagunak dira dagoeneko 'Txorromorropikotaiok' lehiaketa aurkezten duten panpinak. Lehiaketa hori 'Konta ditzagun gezurrak' saioren barnean kokatzen da, eta orain arte igandetan eskaini bada ere, oraindik zehaztu gabe dagoen azaroko egun batetik aurrera ostiralean pantailaratuko da.

EGUNKARIA.— Urriaren 10ean hasi zen 'Konta ditzagun gezurrak' saioa. Zer-nolako harrera izan duzuela sumatu duzue?

JOSU CAMARA.— Nahiko harrera ona eduki dugu. Hasieran beldur ginen honelako plato baten barruan egoteaz eta telebistarako programa batean panpinak zuzenean ateratzeaz. Umeak ikusle eta partaide moduan bertan zeuden, eta orduan panpinaren erreferentziak ez genekien zer neurrirainoko indarra izango zuen. Alde horretatik oso harrera ona izan dugu; haurrak normalean liluratuta egoten dira panpinekin eta panpinak esaten duten guztia betetzen dute.

EGUNKARIA.— Desberdintasun handia al dago kaleko emanaldi eta telebistako kameraren aurrean egiten diren emanaldien artean?

CAMARA.— Gure mundua beti kalea izan da, txotxongiloak kalera eramatea. Modu guztietan, gure mundua eta gure lana pixka bat zabaltzea eta esparru handiagoan aritzea oso garrantzitsua da eta gaur egun telebista ezinbesteko medioa da espektakuluaren munduan bizitzeko. Desberdintasunak? Guztiak. Kalea gure uestez medio guztiz naturala da, eta azken batean panpina edo pertsonaia aurkitzen da umeekin, nagusiekin, jende guztiarekin egoera arrunt batean eta harreman bat lortzen dugu ikuslearen eta antzezlearen artean. Kontuan hartu behar da gure antzezpenetan normalean partaidetza oso garrantzi handia izaten duela. Platota sartzen zarenean giroa guztiz desberdina da; teknika pilo bat dago, fokoak, aurretik haurrak makilatu behar dira, beti mikrofona bat eraman behar dute... Eta noski, haurrak plato horretara sartzen direnean, dena kameraz

beterik eta gauzak beterik ikusten dute eta jende pilo bat dagoela ere, eta pixka bat txikitu egiten dira. Orduan panpinen eta zuzendariaren lana, Patxi Herranzen lana kasu honetan, umeak girotzea eta pixka bat programa barruan sartzea izaten da, modu egoki batean. Orain arte oso-oso

ongi lortu da hori.

EGUNKARIA.— Nola sortu zen saioa honetan parte hartzeko ideia?

CAMARA.— IGN Produktora da ETBko 'Konta ditzagun gezurrak' saioa ekoiztu duena. Gu produktora horrekin lehendik ere harremanetan geunden ETBrako

«Panpinak eta umeak telebistan zuzenean eta batera ikustea orain arte oso gutxitan ikusi izan da».

Josu Camara Jaun Beltza panpinarekin.

Mundua salbatu nahian

A. I. O. / DONOSTIA

■ Larrabetzu (Bizkaian) herrian egoitza duen Kukubiltxo taldeak burubelarri ari da azkenaldian bere muntaia berria prestatzen. 'Mundua salba dezagun' izena duen obra berri hori abenduaren 4ean estreinatuko da Tolosako Jaialdiaren barnean. Josu Camarak adierazi digunez, «fantasiako pertsonaiak tituluak duen mezu horrekin hurbilduko dira umeengana». Bere ustez, fantasia esparrua murrizten ari da, «gero eta txikiagoa da, eta umeekin eta fantasia munduan orain-

dik bizirik dirauten pertsonaiekin zerbait egin behar da».

Muntaia hori eta beste zenbait proiektu prestatzen denbora dexte igaro dute Kukubiltxo-koek, «1992a eta 1993aren hasiera nahiko urte txarrak izan baitira euskal kulturarako eta baita guretzat ere, eta denbora hori proiektuak egiten eta lekuetara bidaltzen pasatu dugu», gaineratu digu Camarak. Gabonetan Oskorri taldearekin batez ere Bizkaian izango den jira egingo dute eta hortik aurrera espektakulu berriarekin ahal diren emanaldi gehien egiten ariko dira.

beste proposamen batzuk prestatzen. Proposamen horien artean zegoen Radio Euskadin larunbat goizetan egiten zen 'Txorromorropikotaiok' irratsaio hori telebistara pasatzea. Telebistan baina euskaraz. Gainera beste saltsa bat sartu nahi zioten, beste gauza berezi bat eta bueltak ematen azkenean konturatu ginen panpinen altxorra geneukala tartean, eta beharbada hori izango zela gauzarik aprobetxagarriena. Eta egia esan nik uste dut panpinak ematen diotela programa honi *look* berezia, beste programa guztiekin konparatuz gero bada goela berezitasun hori, eta panpinak eta umeak telebistan zuzenean ikustea eta batera ikustea ba orain arte oso gutxitan ikusi izan da. Eta horrek ematen dio programari nortasun berezia.

EGUNKARIA.— Agustin, Txorizen eta Jaun Beltza dira 'Txorromorropikotaiok' lehiaketaren panpin aurkezleak. Nola definituko zenuke bakoitza?

CAMARA.— Izatez baikorra, ez korra eta neutroa dira. Jaun Beltza da elementu ezkorra; beti haserre dago, beti txantxetan eta ziria sartzen ere. Galderak egiten direnean, norbaitek huts egiten badu edota astakeriren bat esaten badu bera poztu egiten da, bere jaia eta bere alaitasun guztia horretan datza. Bestela beti dago haserre eta Txorizerekin zalapartatzen bizian. Txorizen aldez, pertsonaia baikorra, ona da, akats guztiak justifikatzen dituena, umeek erantzun zuzena ematen dutenean poztu egiten dena... Oso pertsonaia atsegin da, umeentzat nahiko hurbila. Azkenik Agustin dago elementu neutro bezala, berak zuzentzen du programa osoa, eta berak baretzen ditu baita ere Jaun Beltzak eta Txorizenek izaten dituzten kalapitak.

EGUNKARIA.— Zein prozesu erabili zenuen panpin horiek egiteko?

CAMARA.— Panpin horiek egiteko baldintza argi-argia genuen bakarrik pertsonaia batekin. Agustin Herranzen karikatura izan behar zuen. Jaun Beltza eta Txorizen izan dira guk sortutako pertsonaiak. Horretarako aspaldi honetan Iban Landa marrazkilariren laguntza dugu. Berak egin zituen diseinuak. Gero guk hainbat proba egin genituen hasieran erabilgarriak izan zitezen, eta azkenean zuzen zegoela ikusi genuenean hilabete t'erdia eman genuen hirurak egiten. Azala latearekin eginga daukate, barruan espuma eta gero eskuarekin manipulatzen ditugu. Ez dute inolako tramankulu mekaniko edo elektronikorik. Horietatik ihes egiten dugu, horiek normalean izugarritzko arazoak eragiten baitituzte.

TXORITXOARI MOKOKA

INES INTXAUSTI

Txingoteatzen

Txikitari 'Babar', 'Las marionetas de Herta Frankel', 'La casa del reloj' edo 'Locomotoro' moduko saiok ikusi zenituztenok haurtzaro surrealista baten seme-alaba zarete, ni bezala, eta orain gutako edonork gustura ikusiko luke 'Txorromorropikotaiok' programa, zalantzarik gabe. Txingote guztien antzera, telepanpinen mugikortasunak arazo latzak eragiten ditu, pailazoen izpirituan oinarrituta egon arren, baina 'Txorromorropiko...-k' erraz gauditu du eragozpen hori errealizazioaren aldetik.

Telebistan bi panpin mota ikus tera ohituta gaudu: gauza interesgarriak esan eta arrazoi horrexegatik mugitzen ez direnak batetik, eta gauza hain interesgarriak esaten ez eta errealizatzaileen irudimena erabiltzen dutenak bestetik, 'Txorromorropo...-n' gertatzen den bezala. 'Txoko latex' eta 'Txorromorropo' dira gaur egun 'muñego-teak' erabiltzen dituzten bi saio telebisiboak. Lehena helduei zuzenduta dago eta bigarrena umeei, eta azken honi buruz ariko natzaizue jarraian.

Programa honen ideia irratian sortu eta mamitu bazen ere, telebista ekoizpen bilakatu da ezezagunak diren arrazoiengatik. Nik ez dizuet ezer berririk esango gaur 'Txorromorropo...' programari buruz, irratizale zaretan gutxienez, baina argibide minimo batzuk adierazi nahiko nizkizueke gainerako saioa ondo uler dezazuen, nahiz eta ondoko zutabearen argi utzi duten. Agustin Herranzek sortutako hiru pertsonaia giza fetitxetan oinarritzen da umeentzako saio hau: ero-erotuta dagoen Txorizen izeneko asmagilea, gizon ezkorra den Jaun Beltza jauna, eta, irratian gutxienez, saioren haria eramaten duen Agustinen beraren pertsonaia. Irratsaioa ez da mimetikoki errepikatu, ez onerako ez txarrerako. Agustinek gidoiaren pisu guztia zeraman irratian eta, hemen, berriz, ez.

'Pinnic-en' bertsioa den 'Superbat' haur programan suertatzen den bezala, saioren funtzioa marrazki bizidunen artean behar den lotura logikoa lortzea besterik ez da. Oso errespetagarria, gainera, zeren 'Ninja dordokak', 'James Bond gaztea', eta 'Dragoi bola' atsedetik egin gabe emititzen baitira. Gure haurtzaroaren osasunaren aurkako atentatua izango litzaiteke bestela. 'Superbat' ez da 'Pinnic' bezain sofistikatu formula modura eta 'Txorromorropo' ez da 'Txoko latex' bezain hieratikoa. Errealizatzaileen lana erabakigarria da saioren barne erritmorako eta gidoiak berak salbatzen ez duen neurria estaltzeko eta, kontu honetaz, 'Txoko latex-ekoek' asko ikasi beharko lukete. Egia esan, 'Txorromorropo-ak' ere saia daitetzke gidoiari dagokionez beren lana hobetzen, saioa umei zuzendu arren, zeren eta topikoak dioenez, umeak ume bai, baina lelo ez, noski.